[illegible] explanationem quod propterea fratres nobis humiliter supplicarunt ut super premissis dubiis que occurrunt et que possent occurrere in futurum dignaremur opportuna remedia declarationis de benignitate sedis apostolice adhibere curaremus. Nos igitur qui ab etate tenera pia devotione affecti sumus ad huiusmodi professores regule et ordinem totum, nunc autem ex officio pastoralis regiminis quod sustinemus ad ipsos fovendos gratiosis favoribus prosequendos [illegible] invocamus ardentius quanto [illegible] salubrius et [illegible] fructus uberes [illegible] exemplum vita et salutari doctrina universis christifidelibus conferre, pia supplicantium intentione commoti ad [illegible] quod petitur studia [illegible] adduximus, [illegible] dubia per plures archiepiscopos, episcopos, et in theologia magistros et alios [illegible] providos et discretos examinari fecimus. Sane cum ex eo quod in dicta regula primo habetur: Regula et vita fratrum minorum hec est, scilicet domini nostri Ihesu Christi sanctum evangelium observare vivendo in obedientia sine proprio et in castitate; item: finito anno probationis recipiantur ad obedientiam promittentes vitam istam semper et regulam observare; item cum [illegible] [illegible] fuerit hesitatum [illegible] utrum fratres ex professione sue regule teneantur ad omnia evangelii tam precepta quam consilia, quibusdam dicentibus quod ad omnia, aliis vero asserentibus quod ad sola illa tria consilia videlicet vivendo in obedientia in castitate et sine proprio et ad ea que sub verbis obligatoriis ponuntur in regula obligantur. Nos [illegible] predecessorum nostrorum et [illegible] vestigiis inherentes, in quantum ad articulum quod ad declarationem procedentes dicimus [illegible] duximus respondendum quod [illegible] habeat eadem sub certo voventes [illegible] teneri ex vi voti huius ad ea consilia evangelica que in regula non ponuntur. Et hoc [illegible] probatur fuisse intentio ex

eo quod quedam evangelica consilia in regula posuit, aliis pretermissis. Si namque per illud verbum, regula et vita fratrum minorum hec est, intendisset eos ad omnia consilia evangelica obligare, superflue et nugatorie ad eorum suppressis ceteris et evangelio expressis. Cum autem natura restrictivi hoc habeat quod sic excludit ab ipso extranea quod tamen pertinentia ad ipsum includit, declaramus et dicimus quod dicti fratres non solum ad illa tria vota nude et absolute accepta ex professione sue regule obligantur, sed etiam tenentur ad ea omnia implenda que sunt pertinentia ad hec tria que regula ipsa ponit. Nam si ad hec tantum precise et nude promittentes se servare regulam vivendo in obedientia et in castitate et sine proprio, et non etiam ad omnia contenta in regula que hec tria modificant, artarentur, pro nichilo et inane proferrentur hec verba: promitto semper hanc regulam observare, ex quo ex huius verbis nulla obligatio nasceretur. Nec tamen putandum est quod beatus Franciscus professores huius regule ad omnia contenta in regula modificantia tria vota sua et alia in ipsa expressa intenderit esse eque obligatos, quin potius aperte discernit quod in aliquibus ipsorum ex vi verbi transgressio est mortalis et quod in aliquibus non, tamen ad quedam verbum ipse apponat precepti vel equipollens et ad alia sit contentus. Item quia preter ea que expresse verbo precepti aut exhortationis sive monitionis ponuntur in regula, nonnulla verbo imperativi modi negative vel affirmative apposito inveniuntur inserta, hactenus extitit dubitatum an ad ista teneantur ad instar precepti, et quia intellectum non minuit hoc dubium, sed augetur ex eo quod felicis recordationis Nicholaus papa tertius predecessor noster noscitur declarasse quod fratres ipsi ex professione sue regule sunt astricti ad ea consilia evangelica que in ipsa regula preceptorie vel inhibitorie seu sub verbis equipollentibus exprimuntur, et nichilominus ad eorum observantiam que ipsis in eadem regula sub verbis obligatoriis indicuntur, supplicarunt pro dicti fratres ut ad eorum conscientias serenandas declarare que ipsorum esse debeant preceptis equipollentia et obligatoria dignaremur.

UNIV. Mscr.

¶ Nos itaque qui summis hoc et consiliis de
clarandum attendentes quod in huius quae animae salutem
respiciunt ad vitandos graves remorsus
consulere pars securior et tenenda dicimus quod licet
fratres minores non ad omnia quae sub verbis impera-
tivis ponuntur in regula sicut ad praecepta
seu praeceptis aequipollentia observantiam te-
neantur, expedit tamen ipsis fratribus ad observan-
dam puritatem regulae et rigorem quod ad ea sicut
ad aequipollentia praeceptis noverint obliga-
tos quae sunt inferius annotata. ¶ Haec autem quae videntur
posse aequipollere praeceptis ex vi verbi vel
saltem ratione materiae de qua agitur, seu ex sub
compendio habenda. Declaramus quod in quantum primo in regula
de non habendo plures tunicas quam unam cum
caputio aliam sine caputio. ¶ Item de non portan-
dis calciamentis et de non equitando extra ca-
sum necessitatis. ¶ Item quod fratres vilibus
vestimentis induantur. ¶ Item quod ieiunare
a festo omnium sanctorum usque ad natale domini
et in feriis sextis teneantur. ¶ Item quod clerici
faciant divinum officium secundum ordinem sanctae Roma-
nae ecclesiae. ¶ Item quod ministri et custodes pro ne-
cessitatibus infirmorum et fratribus induendis sol-
licitam curam. ¶ Item quod si quis frater in infirmi-
tatem ceciderit alii fratres debent ei servire.
¶ Item quod fratres non praedicent in episcopatu
alicuius episcopi cum ab eo illis fuerit interdictum.
¶ Item quod nullus audeat populo penitus praedi-
care nisi a generali ministro vel aliis quibus secundum
declarationem praedictam id competit fuerit ex-
aminatus approbatus et ad hoc institutus.
¶ Item quod fratres qui cognoscerent se non posse
regulam spiritualiter observare debeant et possint
ad suos ministros recurrere. ¶ Item quod omnia quae
ponuntur in regula ad formam habitus tam novitiorum
quam et professorum non habitus et ad receptionis modum
ad professionem spectantia in recipientibus quae
ad habitum novitiorum sicut dictum est regulae secundum dominum aliter
videatur. Haec itaque omnia sunt a fratribus tamquam
obligatoria observanda. ¶ Item ordo quidem
ut sesse et teneri ab antiquo quod ubi-
cumque in regula ponitur hoc vocabulum teneantur
optimam vim praecepti et servari debet a fratribus
sicut tale. ¶ Ceterum quod et confessor praedictor

·xxii·

agendorum ac servandorum circa recipiendos ad
ordinem ministris et fratribus modus per verba dicta fra-
tribus in regula quod caveant fratres et eorum ministri
ne sint solliciti de rebus suis temporalibus ut
libere faciant de eis quidquid ipsis a domino fu-
erit inspiratum. ¶ Quoniam tamen habeat ministri
ad eos mittendi aliquos deum timentes si consi-
lium requiratur quorum consilio bona sua pauperibus ero-
gentur. Dubitaverunt et dubitant multi
fratrum an liceat ipsis de bonis ingredientium
quicquam recipere si donetur et si ad dandum pro-
ut quaerentibus possint eos inducere sine culpa
sicut et ad disponendum de distributione rerum
talium debeant ipsi ministri seu fratres dare
consilium vel ad consulendum alii quam ex ipsis ad
quos in consilium mittantur possunt idonei inveni-
ri. ¶ Nos autem considerantes attente intendisse sanctum
suae regulae professores quam fundavit in magna
paupertate ab affectu temporalium rerum ipsorum
ingredientium per praedicta verba specialiter et totaliter
elongare ut quod communiter ex parte ipsorum fratrum re-
ceptio ad ordinem sancta et purissima appareat
et ne aliquo modo occasionem videantur habere ad
bona eorum temporalia sed ad ipsos tantum divino ser-
vitio mancipandos dicimus omnino debere tam
ministros quam fratres ceteros a dandis inductionibus pro
dando et suasionibus vel non et a dandis circa
distributionem consilium abstinere. cum per hoc ad
timentes deum statuatur aliquis debeant
non ad fratres ut ne curis pateant cetera
salubriter instituti per eum zelatores studi-
osi sedulo et perfecti cum vero facere de rebus
suis quod deus inspirabit. ipsarum quod tamen in
ingredientibus liberum vel non consilium vel quod licet
ac eis recipere considerantes secundum eorum necessitatibus
et modorantibus declarationis iam dicte si quid de
bonis suis intus sicut et ceteris pauperibus pro
modum elemosine libere dare velint
caveant tamen in acceptatione oblatorum talium
dicti fratres ne ex receptione quantitatis notabili
presumi possit suspicio contra eos quod ipsos. ¶ Praeterea cum
dicatur in regula quod illi qui non iam promiserunt habeant
unam tunicam cum caputio et aliam sine capu-
tio qui habere voluerint. ¶ Item quod fratres omnes vi-
libus vestibus induantur. Nos ergo praedicta verba

t statuto a iure pcedi ualeat amputa
dilonu materia . lite q̄nto pot̃ faciat
breuiorē . exceptiōes . appellatoes . & dila
tores frustratorias . repellendo . ptium aduo
catorum & pcuratorum ꝯtentiōes & iurgia
testiu q̄ supfluam multitudinem re
frenado. Non sic tn̄ iudex lite abbreuiet
qn pbacoes necce & defensiones legime
admittant. Citatoem ū ac pstatoes
iuramti de calupnia vel malitiate
siue de veritate dicenda . ne veritas occul
tet per comissione hui intellim̄ n̄ exclu
di . Quia uero iux petitionis form̄ pnu̅
ciacio seq̄ d3 pro pte agentis & rei si qd
pete voluit ē in ip̄ litis exordio pe
tito facienda . siu in scriptis siu vbo actis
nō tn̄ ꝯtinue . sup q̄b3 posicos & articuli
formari debeant possit hri & ut fiat di
ffinitio clarior inspicienda . & qr posicoes ad
faciliorē expeditionem litiū ppter ptiu ꝯ
fessiones ad clariorē pbacoem vsus lō
geuus in causis admisit . Nos hui vsu
obseruari volentes statuim̄ . ut iudex
sic deputat a nob . n a de ptiu uo
luntate pcedat . ad dandu simul vtsq3
tm̄ dare possit . & ad exhibendu oia
acta & munimta q̄b3 ptes uti uolut
in ca post articulor dicē tertiam
opmu videbit ualeat assigre eo
saluo qr n remissione si ꝯtingeret p
testibz pducendis . possint & instrumta
pduci assignacoe hui nō obstante . interro
gabit ptes siu ad ear instantiam siu
ex offo ubicuq3 h eqtas suadebit . Sen
tentiam v diffinitiam citatis ad id licet n
pemptorie ptibz in scriptis . & put magis sibi
placuit stans vl sedens pferat & si eciam
debita ꝯclusione n facta prout ex peti
cione & pbatis & aliis actis in ca fuit
faciendu . Que oia & i illis causis i q̄b3 p a
liu ꝯstitutionem mandat uel pcedi p simplr & de
plano ac sn strepitu iudicii & figa uo
lum obseruari . Si tn̄ i pmissis cau
sis sollempnis ordo iudiciarius i toto uel
i pte n ꝯtrariantibz ptibz obseruet n erit
pcessus ppter hoc irritus n etiam irritandus.

~~Explicitunt glose do clementis pp quinti do ffrat~~
~~Iohes xxii ffs ad ppetuam rei memoriam~~

Execrabilis quorundam tam religiosorum
quam secularium ambicio q semp plus
ambiens eo mag fit insaciabilis quo
sibi amplius indulgetur & improbitas importu
na petenciu a nob & pdecessoribz nris
Ro . pon . n obtinuisse qm extorsisse
plerumq3 noscuntur vt unus idem ad v
nu offim ecclastica ministeria vl donc i di bn̄ficiu
uersis eccis nec du vicinis s3 ab inuice
longe distantibz imo n nunq i diuersor
regnorum ptibz personatus quoq3 duas
ut ecia & plures & dignitates pt offia
seu pbendas ac diuersa officia ecclastica
cura aiar hntia possit dispensatiue
cu al n liceret de iure qm recipe &
simul licite retinere . Ex h it certa & e
uidentia subsequntur . qr cu unus
vnu q ꝯueniat cuiuis modicum vix offim
implere sufficiat plurimor sibi redditus ac
stipendia q multis frequt viris vite
probitate ac scientie bone fame pollenti
bz comendabiliter posset hinde sufficie
ca distributione collata . hinc et inde pa
pat vagandi m . diuinus cultus
hospitalitas in ipsis bnficiis debita
n seruat & diuinu no ss sui i vtraq3 re
gione redditores eorum detrahit comod
& honori . q carentes defensionibz ac ex
aliis iuribz suis & libertatibz minui
plerumq3 collabuntur . ruinis patent e
difici nō bma magnificencia extrinsec
erat excessor & qr amarius e dole
du aiar cura negligitur & in corp
foribz fomitum ꝑicle pbet . Nos
itaq3 tot malis tantis qr discriminibz
occurre cupientes . omnes & singlas
dispensacoes sr recepcoe & retencoe
plurium dignitatu ꝑsonatuu officior pbenda
tuu ac bnficior . q cura aiar
annexa sit q cuiq3 fca v eorum vt ex
pressione a nobis ut dictis pdecesso

[illegible] nostris aviditas possessio. Cum ordinationibus tamen sancte Romane ecclesie. Quia cum nos universali ecclesie presidentes singularum ecclesiarum commoditatibus sic intendere ac regum filiis quos pro sublimitate eorum ac generis claritatem sunt potioris honoris gratia extollendi dumtaxat exceptis de liberatione super hoc cum fratribus nostris habita diligenti de ipsorum consilio ex certa nostra scientia infra scriptas duximus taliter moderandas, quod pro moderamine nostre constitutionis et easdem prout talium beneficiorum premissa vel certis nunc [illegible] ipsi quos in petitionibus fructu dispensationum huiusmodi talia non frustrentur.

Dispensatum itaque de fratrum nostrorum consilio ordinamus, quod obtinentes nunc ex dispensatione quacumque plures dignitates vel personatus officia vel personatum seu beneficia quae alias absque dispensatione optinere nequibant, unum tamen ex dignitatibus predictis officiis personatibus curatis vel beneficiis huiusmodi quibus cura immineat animarum, cum dignitate personatu officio personatu curato vel beneficio sine cura quod habere maluerint pretextu dispensationis sufficientis eis id indulte possint licite retinere, tenean[tur] eligere infra mensem a tempore notitie constitutionis istius [...] ceteris beneficiis cum cura vel sine cura quae ipsius dispensationis pretextu obtinebant, et quae alias non poterant de iure absque dispensatione licite retinere, quae nos ex nunc vacare decernimus, coram ordinariis sub testimonio publico infra idem tempus verbaliter et realiter cum effectu dimittant absque eo quod ad illa immediate vel mediate collatione ab eo qui facere poterit facienda redire, aut eorum administrationi se immiscere presumant; alioquin tam huiusmodi quam aliis omnibus beneficiis quae virtute huiusmodi nostre moderationis retinere poterant ut prefertur sint ipso iure privati et prorsus inhabiles ad similia beneficia optinenda.

Per hoc autem his qui dignitates personatus officia vel alia officia curam animarum habentia ex dispensatione que in his et in aliis ultra nostram moderationem prescriptam ordinamus et alia similia beneficia et maxime vel compatibilia predecessorum nostrorum auctoritate, itaque ex parte cum quibus est in illa cum vacaverint infra ~~dictum tempus spatium~~ recipere unum cum obtinere

tus retinere dispensatione voluimus derogari, quam ea cum vacaverint infra dictum temporis spatium possint eligere et dimissis aliis recipere infra prescripta ac licite retinere, penas similis incursuri si huiusmodi nostre constitutioni presumpserint scienter.

Porro quia quorundam oculos sic avaritie cupiditatis ardor excecavit, quod plura talia beneficia sine dispensatione canonica retinere presumunt, nos de illis pari decreto statuimus, ut omnia et singula beneficia sic detenta, illo tamen retento quod ultimo receperit, dummodo ex collatione canonica competat ius eisdem, infra tempus superius limitatum verbo vel facto ac etiam fide coram ordinariis sub testimonio simili publico dimittere teneantur. Quod si non fecerint, et eo ipso sint iure privati, etiam quod ius eis alias competebat, et inhabiles perpetuo ad quecumque ecclesiastica beneficia censeantur.

Qui vero deinceps receperint dignitatem vel personatum vel officium vel aliud beneficium curam animarum habens incompatibile beneficium obtinebant, etiam ipso iure privetur quod secundum possessionem huiusmodi ut prefertur eos omni dolo et fraude cessantibus quamvis habeant fecerit privati noscantur absque more dispendio in ordinationibus dimittere premissorum; alioquin extunc sint ipso iure ipso privati necnon ad sacros suscipiendos ordines etiam et ad similia quecumque ad beneficium ecclesiasticum inhabiles reputentur.

Que omnia et singula beneficia vacatura ut premittitur ut dimissa nostre sedis apostolice dispensationi de ipsorum fratrum consilio reservamus, inhibentes ne quis preter Romanum pontificem quacumque sit super hoc auctoritate munitus de huiusmodi beneficiis disponere, ut etiam illa per viam mutationis vel aliter innovare quoquo modo presumant. Nos nisi secus actum seu attentatum fuerit, irritum decernimus et inane.

Ceterum ordinarios intelleximus in casibus suprascriptis episcopos et quosvis alios qui ut dicitur conferunt beneficia seu ea [illegible] aliquo debet secundum premissa dimitti, alii quoque debent ea dimittere commorantes in curia vel extra, cum de huiusmodi vacantibus predicta commode.

Cum his de beneficiis tam dimissis quam vacantibus per ordinarios nos et apostolicam sedem certificare studeant quam commode poterunt

xxv

Årligha Renntha
Aff Nummis, Wår Frw Kircke
Och Pöytte Kircke sochium Pro
Anno C 56